«БЕКІТЕМІН»
Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы
Қабылдау комиссиясының төрағасы
А.Жұмабаев
(Ғылыми кеңестің 02.05.2024 жылғы отырысының №10 хаттама шешімі)

7M02190 – «ДИЗАЙН» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАЛАСЫ БОЙЫНША МАГИСТРАТУРАҒА ТҮСУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ

Алматы
2024 ж.

1. **ӘЗІРЛЕНДІ**
   Наурызбаева А. С. – PhD докторы, «Дизайн» кафедрасының доценті,
   Нүрпеиіс М. Е. – PhD докторы, «Дизайн» кафедрасының аға оқытушысы,
   Нурдубаева А. Р. – сәулет канд., «Дизайн» кафедрасының доценті.

2. **ТАЛҚЫЛАНДЫ**
   «Дизайн» кафедрасының отырысы
   Хаттама № 9 « 4 » сәуір 2024 ж.

   «Дизайн» кафедрасының меңгерушісі
   ________________ Көшенов Қ. С., профессор

3. **КЕЛІСІЛДІ**

   Ғылыми жұмыстар жөніндегі проректор ________ Халыков К.З.

   ЖОО кейінгі білім берудің ғылыми-зерттеу
   орталығының басшысы ________________ Кульшанова А.А.

   ЖОО кейінгі білім беру
   бөлімінің басшысы ________________ Тлеулинова Ж.А.

Магистратура бойынша қабылдау емтиханының бағдарламасы жоғары білім берудің осыған дейінгі деңгейі (бакалавриат) бағдарламасының көлеміне сай құрастырылған.

«Дизайн» білім беру бағдарламасы магистратураға қабылдау келесі бағыттар бойынша білім алғандарға рұқсат етіледі:

B001 – Педагогика және психология (6B011 Педагогика және психология)

B007 – Көркем еңбек және сызу мұғалімдерін даярлау (6B014 Жалпы дамудың пәндік мамандануы бар мұғалімдерді даярлау)

B023 – Режиссура және Арт-менеджмент (6B02106/ 6B02191 Арт-менеджмент)

B030 – Бейнелеу өнері (6B02102 Бейнелеу өнері, 6B02104 Сценография, 6B02117 Сәндік өнер, 6B02138 Кітап графикасы)

B031 – Мода, интерьер дизайны және өндірістік дизайн (5B041700 – Сәндік өнер, 5B042300 – Арт-менеджмент, 5B042100 –Дизайн / 6B02190 – Дизайн);

B039 – Мәдениеттану (5B020400 – Мәдениеттану);

B042 – Журналистика және репортерлік іс (5B050400 -Журналистика);

B044 – Менеджмент және басқару (5B050700 – Менеджмент, 5B051000 – Мемлекеттік және жергілікті басқару, 5B050700 – Экономика);

B070 – Тоқыма: киім, аяқ киім және былғары бұйымдар (5B073300 – Тоқыма материалдарының технологиясы мен жобалануы);

B073- Сәулет және құрылыс (5B042000-Сәулет);

B092 – Тынығу (5B090600 – Мәдени-тынығу жұмысы).

Артықшылық беріледі:

- бейін бойынша кәсіби немесе ғылыми-педагогикалық жұмыс тәжірибесі бар тұлғаларға;
- бейіні бойынша ғылыми жарияланымдары бар, ғылыми-зерттеу жұмыстары конкурстарының жүлдегерлері мен лауреаттарына;
- бейін бойынша маңызды шығармашылық жобалардың авторларына, халықаралық және республикалық шығармашылық конкурстардың жүлдегерлері мен лауреаттарына;
- шетел тілін жақсы немесе жоғары деңгейде меңгерген тұлғаларға.

Бейіндік бағыттағы магистратураға сұратылған бағыттың бейініне сәйкес кемінде 1 жыл жұмыс өтілі бар, сондай-ақ олардың басшылығымен іске асырылған арт-жобалары бар, түрлі наградаларға ие болған тұлғалардан құжаттар қабылданады.

I. 7М02190 – ДИЗАЙН БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНА ОҚУҒА ТҮСУШІЛЕРГЕ ҚОЙЫЛАТЫН НЕГІЗГІ ТАЛАПТАР

1. Магистратураға түсушінің:

Түсінігі болу керек:

- өзінің болашақ мамандығының мәні мен әлеуметтік маңызы, қызметінің нақты саласына нықтайтын пәндердің маңызы, олардың бір тұтас білім жүйесіндегі өз арабайланысы, креативті индустриялардың ерекшеліктері, оларды ұйымдастыру, жоспарлау және жобаларды басқарутуралы;
- материалдық мәдениеттің, заманауи бейнелеу өнері, стиль, сән және дизайн объектілерінің жобалауындағы тенденциялар даму ерекшеліктерітуралы;
- өзінің болашақ мамандығының мәні мен әлеуметтік маңыздылығы туралы, мәдениет және өнер саласындағы дизайн жобаларды жобалау үшін жаңа әдістер, құралдар мен технологиялар туралы; мәдени индустриялардың даму перспективалары туралы.
- дизайн саласындағы заманауи үрдістер және дизайнды дамытудың негізгі кезеңдері туралы;
- дизайнердің әртүрлі бағыттағы жобалау қызметі туралы және әртүрлі графикалық компьютерлік бағдарламаларда дизайн нысандарын жобалай білу;
- стильдеу принциптері және дизайндағы негізгі стильдердің сипаттамасы туралы;
- зерттеу шеңберіндегі дизайнның қазіргі тенденциялары мен тарихи аспектілерін талдау және түсіндіру кезінде сыни және аналитикалық ойлау туралы;
- -бірегей және тиімді дизайн шешімдерін әзірлеу кезіндегі шығармашылық пен инновациялар және зерттеу жұмысын жазу кезінде оларды салыстырмалы талдау туралы;
- -Adobe Creative Suite, AutoCAD және 3D модельдеу құралдары сияқты арнайы графикалық дизайн бағдарламалық құралын пайдаланудағы техникалық дағдылар туралы, олар зерттеу жұмысына кіретін дизайн шешімдерін талдауға негіз болады

Білу керек:

- әртүрлі тарихи дәуірде көрінетін өнердің, көркем шығармашылықтың ғылыми, философиялық, мәдениеттанулық және идеологиялық негіздерді;
- жобаларды құру тәсілдерін; маркетингтік және фандрейзингтік стратегияны қалыптастыру ережелерін; креативті индустриялардың нормативтік-құқықтық құжаттамасын жасау форматтарын;
- коммуникацияның негізгі теориялары мен әдістерін, шығармашылық психология заңдары мен команданы қалыптастыруды.

Түсіну керек:

- - дизайн саласындағы заманауи теориялық және практикалық үрдістерді;
- - дизайн дамуының негізгі кезеңдерін;

- - компьютерлік графика бағдарламасын жетік және кәсіби деңгейде білуі;
- - негізгі стильдердің сипаттамаларын;
- - стиль жасау принциптерін;
- - дизайн саласындағы негізгі әзірлемелердің авторларын;
- - жобалау ісінің үдерістерін (жобалау кезеңдерін).

Меңгеру керек:

- кәсіби қызметтің жалпы методологиясы мен кәсіби шығармашылықты дамытуды;

- заманауи техникамен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру, кәсіби қызмет саласында ақпараттық технологияларды қолдана білу;

- магистратурада білім алуды жалғастыру және кәсіби қызметүшінқажетті жаңа білім алу дағдыларыным еңгеру;

- әртүрлі техникалармен топпен және мердігерлермен қарым-қатынасқұру тәсілдерін меңгеру;

- презентациялар мен келіс сөз процесінің дағдыларын еркін меңгеру,пікір сайыс жасай білу және өз дизайн-жобасын презентациялау керек;

- жобаны жүргізу үшін қажетті іскерлік/мамандырылған құжаттарды жасау дағдыларынмеңгеру;

- жобаларды қаржыландыру мүмкіндіктерін талдау дағдыларын меңгеру;

- объектілерді жобалау (сәулет, ландшафт, графикалық, өнеркәсіптік объектілер)әртүрлі жобаларының жоспарларын, сызбаларын жасаудың теориялық білімі мен практикалық әдістерін меңгеру;

- шығармашылық психологиясы, маркетинг негіздері бойынша білімге ие болу және сәйкесінше осы салалардың өзара байланысын талдай және көре білу.

Құзыретті болу керек:

- жобалау ісінде;
- ұсынылатын позицияны (гипотезаларды) тұжырымдағанда;
- дизайн ортасының қазіргі жағдайын талдауда;
- авторлық позицияны қорғауда.
- сапалық және сандық талдау үшін әдістер мен құралдарды пайдалануда;
- әдеби шолу және ғылыми ақпаратты жүйелеу

2. Қабылдау емтиханына «Магистратура мен PhD докторантураға қабылдау туралы Ережеге» сәйкес келесі емтихан түрлері кіреді:

- жазбаша эссе (ғылыми-педагогикалық бағыт);
- коллоквиум (бейіндік бағыт);
- реферат қорғау. Реферат арт-менеджменттің базалық пәндер кешені пәнаралық негізде құрылып ұсынылған тақырыптардың бірі немесе түсушінің еркін тақырыбы бойынша алдын ала орындалады.

II. ЭССЕ ТАҚЫРЫПТАРЫ (ғылыми-педагогикалық бағыт)

1. Графикалық дизайндағы көркем және эстетикалық бейнені қалыптастырудағы графикалық элементтердің рөлі.
2. Халықаралық мәдени алмасу және оның қазақстандық дизайнның дамуына әсері.
3. Қаланың көрнекі ақпараттық-коммуникативтік өрісін трансформациялау ерекшелігі (Нұр-сұлтан қаласының мысалында).
4. Көрнекі мәдениеттің өзгеруі: философиялық және мәдени аспектілер.
5. XX ғасырдың бірінші онжылдығындағы интерьер дизайны теориясы мен практикасындағы шығармашылық ізденістер.
6. Қазіргі Қазақстанның тұрғын үй интерьерлерінің стилистикалық және типологиялық ерекшеліктері.
7. Бейнелеу және қолданбалы өнер мұражайларының көрме жабдықтарының көркемдік және конструктивтік ерекшеліктері.
8. Отандық өнеркәсіптік дизайн: қалыптасудың көркемдік және мәдени ерекшеліктері.
9. XX ғасырдағы қазақ зиялыларының тұрғын үйлерінің интерьері: тұрғын ортаның эстетикалық және мәдени нормалары.
10. Қазақстанның Үшінші индустриялық революциясы жағдайындағы дизайн қызметінің ерекшеліктері.
11. Интерьер сәні өмірді эстетикалаудың бір түрі ретінде: пәндік-кеңістіктік ортаның жаңа стандарттары.
12. Қазіргі философия мен ғылым контекстіндегі пәндік-кеңістіктік ортаның дизайны.
13. Тұжырымдамалық дизайн жобалары: пайдаланылмаған әлеуетті іске асыру мәселелері.
14. XXI ғасырдың басындағы интерьер ортасының сәндік элементтері: көркемдік-эстетикалық және құрылымдық-эргономикалық ерекшеліктері.
15. Ландшафттық орта дизайнындағы көркемдік форма мен құрылыс материалының композициялық достастығы.
16. Қазақтың дәстүрлі ою-өрнектерін заманауи дизайнерлік жобаларға біріктіру.
17. Қазақстанның көшпелі мәдениетінің мобильді дизайн тұжырымдамаларына әсері.
18. Қазақстан сәулетіндегі заманауи үрдістер: дәстүрлер мен инновациялардың үйлесімі.
19. Қазақтың дәстүрлі материалдары және оларды заманауи дизайнда қолдану.
20. Посткеңестік эстетиканың қазіргі қазақстандық дизайнға әсері.
21. Ұлттық бірегейлікті ескере отырып, қазақстандық компаниялар үшін брендинг әзірлеу.
22. Қазақстанда дизайнды дамытудағы цифрлық технологиялардың рөлі.

23. Қазақстандағы әлеуметтік дизайн: өмір сапасын жақсартуға бағытталған жобалар.
24. Дизайн және туризм: Қазақстанда туристік маршруттар мен кәдесый өнімдерін әзірлеу.
25. Қазақстан қалаларының көрнекі бірегейлігі: мәселелері мен шешу жолдары

Әдебиеттер тізімі

1. Адамчик М. В. Дизайн и основы композиции в дизайнерском творчестве и фотографии. - Минск: Харвест, 2010. – 192с.
2. Беляева С. Е. Основы изобразительного искусства и художественного проектирования. Уч. пособ. – М.: Академия, 2007. – 208с., ил.
3. Вильямс Р. Студия дизайна. /Пер с англ. В. Овчинников, В. Тимохин. – М.: Символ-Плюс, 2008. – 280с. – (Библиотека дизайна).
4. Глазычев В. Л. Дизайн как он есть. – М.: Европа, 2011. – 320с.
5. Джейсон Саймонс. Настольная книга дизайнера. Обработка иллюстрации. /Пер. с англ. А. В. Банкрашкова. – М.: АСТ; Астрель, 2008. – 256с : ил.
6. Джонс Дж. К. Методы проектирования: Пер. с англ. - 2-е изд., доп.- М.: Мир, 1986.
7. Дизайн: иллюстрированный словарь-справочник. /Под ред. Г. Б. Минервина, В. Т. Шимко. – М.: Архитектура-С, 2004. – 288с.: ил.
8. Дизайн: история, современность, перспективы. /Под ред. И.В.Голубятникова. – М.: Мир энциклопедий Аванта+; Астрель, 2011. – 224с.: ил., 64с цв. ил.
9. Ефимов А. Дизайн архитектурной среды: Учебник для вузов. – М: Архитектура-С, 2006.
10. Заёнчик В. М., Карачёв А. А., Шмелёв В. Е. Основы творческо-конструкторской деятельности: предметная среда и дизайн. Учебник для вузов. – М.: Академия, 2006. – 320с.
11. Ларченко Д. А., Келле-Пелле А. В. Интерьер: дизайн и компьютерное моделирование. – СПб: Питер, 2008. – 478с.: ил.
12. Шимко В. Т. Архитектурно-дизайнерское проектирование: Учебное пособие. –М: Архитектура-С, 2007.
13. Шимко В. Т. Основы дизайна и средового проектирования. Уч. пособ. – М.: Архитектура-С, 2007. – 160с.: ил.
14. Элам К. Геометрия дизайна. Пропорции и композиция. – СПб: Питер, 2011. – 112с.: ил.
15. Игошина Т. С. Социальная реклама как форма социальной коммуникации и объект проектирования //Альманах современной науки и образования. Тамбов: Изд. Грамота, 2008. №4 (11): в 2-х ч. Ч. II. С. 94-97.
16. Лесняк В. Графический дизайн (основы профессии). М.: Изд. IndexMarket, 2011. – 415 с.
17. Ажоббер Д. «Принципы и практика маркетинга» 2-е изд. - М.: изд.Дом

Вильямс. 2000 г. - 416с.

18. Бун Л., Куртц Д. «Современный маркетинг» 11-е изд: - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005 г. – 1039 с
19. Котлер Ф, Армстронг Г., Сондерс Д., ВонгВ. «Основы маркетинга»2-е изд. - М.: СПб., К. : Вильямс. 1999 г. - 425с.
20. Ассэль И. «Маркетинг и стратегия» Учебник для ВУЗов: 2-е. изд. -М.: Инфра-М, 2001 г.- 284 с.
21. Голубков Е.П. «Основы маркетинга» - М.: ДИС, 2003 г. - 688с.
22. Есимжанова С.Р. «Маркетинг в Казахстане: теория, методология,практика» – Алматы: Аян Эдет, 2004 г. – 288с.

III. ПӘНДЕРДІҢ АТАУЫ, ОЛАРДЫҢ НЕГІЗГІ БӨЛІМДЕРІ ЖӘНЕ ДАЙЫНДАЛУҒА АРНАЛҒАН СҰРАҚТАР (бейіндік бағыт)

1. «Материалдық мәдениет пен дизайн тарихы»

Пәннің мазмұны

Пәннің мәні материалдық мәдениет пен дизайнның тарихи даму мәселелерін теориялық түйсіну болып табылады. Болашақ магистрант адамзаттың материалдық және рухани мәдениетінің даму тарихын, оның өсу және құлдырау кезеңдерін, адам өмірінің өзараәсерлі және өзара байланысты аспектілерін, болашақ дизайн нысандарының қалыптасуына белсенді әсер еткен көркем, эстетикалық, семиотикалық және технологиялық параметрлерді білуі тиіс, материалдық мәдениет объектілерінің қазіргі дизайн нысандарына қайта құрылу кезеңдерін білуі тиіс, дизайнердің қызметін және жалпы жобалау ісін түсінуі тиіс.

Дайындалуға арналған сұрақтар

1. Дизайн және оның қазіргі қоғамдағы рөлі. Заманауи дизайн түрлері мен бағыттары.
2. XX ғасырдың стильдік бағытының құрылымдық, көркемдік және эстетикалық қасиеттерін сипаттау.
3. «Дизайн» терминінің мағыналық мәніне және оның ықтимал қолданылу аясына анықтама беру.
4. XX ғасырдағы дизайнның дамуы. Қазіргі заманғы өнер және дизайн.
5. «Мәдениет» ұғымын сипаттау. Оның түрлерін, көріну нысандарын және өзара әсерлесуін және т. б. сипаттау.
6. Ренессанс дәуірінің материалдық мәдени объектілеріне талдау жасау.
7. Қайта өрлеу дәуірінің негізгі сипаттамаларын анықтау.

8. «Постмодернизм» кезеңі туралы айтып беру. Оның негізгі қасиеттер мен көріну тәсілдерін атау.
9. Ежелгі әлемдік мемлекеттердің заттық-кеңістіктік ортасын сипаттау (Ежелгі Египет және Месопотамия).
10. Орта Азия мен Қазақстанның орта ғасырлардағы сәулет ескерткіштері. Ислам архитектурасының негізгі элементтері және безендіру тәсілдері (Самарқанд, Түркістан, Отырар, Ташкент, Бұхара қалалары).
11. Дизайн ерекшелігін анықтау. Оның негізгі түсініктері мен анықтамаларын атау.
12. Конструктивизм стиліндегі сәулет нысандарының көркемдік-конструктивтік ерекшелігін анықтау (1920-1930 жж.).
13. Материалдар мен конструкциялардың өнеркәсіптік дизайндағы пішінтүзуге және технологиялық процесске әсері туралы айтып беру.
14. Пішінтүзудің негізін және стильдің сипаттамасын ашу.
15. «Рококо» стилінің көркемдік-сәндік ерекшелігін талдау.
16. Ең ерте баспа өнімдеріне (Гутенберг баспа машинасы) талдау беру.
17. Жобалау қызметінің басқа түрлері арасында графикалық дизайнның ерекшелігін сипаттау.
18. Өнеркәсіптік және графикалық дизайндағы (аэродинамикалық стиль) сырғыма пішіндер стилі туралы айтып беру.
19. Термин пайда болған сәттен бастап қазіргі заманғы интерпретацияға дейін «дизайн» терминінің мағынасының өзгеруін талдау.
20. Заттың белгілік және функционалдық қасиеттері анықталатын дизайн кеңістігіне анықтама беру.
21. Дизайнның жобалау ісі құрылатын графикалық элементтерді атау. Мысалдар келтіру.
22. Hi-tech стиліне тән ерекшеліктерді сипаттау. Мысалдар келтіру.
23. Қазақ халқының рәміздері мен ұлттық дәстүрлері туралы айтып беру.
24. XX ғасырдың басында заманауи дизайнның негізін қалаушыларды атау. Олардың жұмыстарының, жетістіктерінің және т. б. мысалдарын келтіру.
25. Көшпенді қазақтардың тұрғын үй-жайларының ішкі бұйымдарына сипаттама беру.
26. Жобаланатын дизайн объектілерімен техникалық-технологиялық прогрестің өзара байланысын анықтау.
27. Жарнамалық нысандардың тұжырымдамалық негізін анықтау.
28. Қазақстандағы қазіргі дизайнның дамуына қарсы тұрған проблемаларды сипаттаңыз.
29. Өмір сүру процестерін қалыптастыруда дизайнның мәнін ашу.
30. Дизайнерлік ойламның «идеядан затқа дейінгі» жобалық процесін сипаттау.
31. Ұлттық мәдениеттің заманауи дизайн-жобалау объектілеріне әсерін талдау.
32. Дизайнерлік шығармашылықтағы мифологиялық ойламның өзектілігі мен заманауи интерпретациясын сипаттау.

33. Қазіргі жобалық-дизайнерлік үдерістегі негізгі үрдістерге (тенденцияларға) талдау беру (дефункционалдылық, абстрактылық, сәндік).
34. Әр түрлі тарихи кезеңдерде дизайн объектілеріне техникалық-технологиялық процестің әсер ету деңгейін анықтау.
35. Дизайн нысандарының функционалдық, эстетикалық, практикалық және сәндік қасиеттерін сипаттау (сәулеттік, өнеркәсіптік және графикалық дизайн объектілері).
36. Қазіргі өмір жағдайларының дизайн нысандарының сыртқы параметрлерін қалыптастыруға әсерін анықтау.
37. Адамның өмірі мен қызметінің қазіргі жағдайын қалыптастырудағы дизайнның ролін анықтау.
38. «Дизайн-концепция» түсінігін талдау (қалыптастыру амалдары, адресаттар, қорытынды нәтиже және т. б.).
39. Қазіргі қоғамдағы жарнамалық қызметтің ерекшелігін анықтау (мысалдар келтіріңіз).
40. «Оп-арт» стилінің көркемдік-эстетикалық ерекшелігін анықтау.
41. Әртүрлі бұқаралық ақпарат салаларында графикалық дизайн нысандарын пайдалану мысалдарын келтіру.
42. Дизайн нысандарының қосымша қасиеттері, олардың ерекшеліктері (түсі, құрылымы, материалы, технологиясы және т. б.) туралы айтып беру.
43. Дизайн тұрғысынан коммуникацияның түрлері мен нысандарын сипаттау (әр түрлі тарихи кезеңдерде).
44. Қазіргі қоғамның материалдық мәдениетін талдау (орта заттары, формалары, конструкциялары, эстетикалық артықшылық, сән, адам өміріндегі рөлі және т.б.).
45. Дизайндағы заманауи үрдісті анықтау (интерьер, жиһаз, аксессуарлар, көрнекі элементтер, сән, талғам және т. б.).

Әдебиеттер тізімі

1. Любимов. Искусство древнего мира. М., 1990
2. Д. Кес. Стили мебели. Будапешт, 1991
3. И. М. Коркодейл. Убранство жилого интерьера. М., 1990
4. А. Бахти. Шумеры, казахи, скифы. Алматы, 2002
5. А. Кашбаев. Агаш ою. Алматы, 1994
6. Т. А. Федоров. Искусство кочевников и Золотой Орды. М., 1978
7. А. У. Маргулан. Казахская юрта. Алматы, 1988
8. Ковешникова Н. А. Дизайн: история и теория. М., 2004
9. Дизайн архитектурной среды. Учебник. М., 2004
10. Безмоздин Л. Н. В мире дизайна. Ташкент, 1990
11. В. Р. Рашев. Интерьер. М., 1987
12. Т. И. Соколова. Художественная мебель. М., 2002
13. С. И. Тюляев. Искусство в Индии. М., 1984

14. Өнердің ықшам тарихы. Антик өнері. Алматы, 1995
15. История русского искусства. М., 1980
16. В. Н. Ткачев. Архитектурный дизайн. М., 2006
17. Михайлов С. М., Кулеева Л. М. Основы дизайна. Учебник. Казань, Новое знание, 1999

2. «Дизайн нысандарын жобалау» пәні

Пәннің мазмұны

«Дизайн объектілерін жобалау» дизайн түсінігі, оның әдістері мен тұжырымдамалары, әртүрлі жағдайдағы даму және қызмет ету ерекшеліктері туралы; жаңа ақпараттық технологиялардың мүмкіндіктері және интерьер дизайнында оларды қолдану жолдары туралы маңызды пәндердің бірі.

Болашақ магистрант көркем жобалау негіздерін білуі, дизайн объектісін қабылдау психологиясының негіздерін білуі, дизайнның функционалды кешені элементтерінің өзара байланысын түсінуі тиіс. Маман дизайн-жобалаудың нақты міндеттерін шеше білуі керек, ол үшін стильдерді жақсы түсінуі керек. Интерьер дизайны саласындағы кәсіпқойға берілген параметрлер бойынша кез келген дизайн нысандарын талдай білу, дамудың өзекті тенденцияларын анықтау және дизайндағы өзгерістерді болжай білу қажет.

Дайындалуға арналған сұрақтар

1. Дизайн саласындағы жобалау ісіне сипаттама беру. Қызметтің басқа түрлерінен ерекшеленетін белгілерін сипаттау.
2. Дизайн-жобалаудың негізгі міндеттерін атау. Мысалдар келтіру.
3. Дизайн нысандарын жобалаудың негізгі және қосалқы кезеңдерін анықтау.
4. Орта композициясының құрылымдық элементтерінің мүмкіндіктерін анықтау: доминанттар, акценттер, фон, композиция осі.
5. «Дизайн-концепция» ұғымын сипаттау. Оның құрамдас бөліктерін атау.
6. Мүмкіндіктері шектеулі адамдар үшін интерьер кеңістіктерін жобалау ерекшеліктерін атау.
7. «Стайлинг» терминіне анықтама беру. Мысалдар келтіру.
8. Жобалау дизайнында қолданылатын стильдеу әдісі туралы айтып беру.
9. Жоба алдындағы ізденісті талдау. Осы кезеңнің мәнін анықтау.
10. Өнеркәсіптік дизайн заттарындағы сәндік және конструктивтік элементтердің масштабтығын анықтау.
11. Жобалау кезеңдерінің түрлері мен санын анықтау. Олардың рөлі мен маңыздылығын анықтау.
12. «Жұмыс сызбалары» туралы айтып беру. Олардың маңыздылығы мен «негізгілерден» айырмашылығын атау.
13. Тұрғын ортаны және қоғамдық ортаны жобалау арасындағы айырықша

шегін атау.
14. Стилді қалыптастыру әдісін сипаттау. Стильдің белгілерін атау.
15. Жиһаз және басқа да интерьер заттарының оларды жобалау кезіндегі эргономикалық параметрлерін ескеру қажеттілігін түсіндіру.
16. Интерьердің жабық кеңістігіндегі түс қарқындылығы мен қанықтығын есепке алудың маңыздылығын көрсету.
17. Фирмалық стильді жобалау кезінде сәндік элементтердің қажеттілік деңгейін анықтау.
18. Әлеуметтік жарнамаға анықтама беру. Оның бағыттарын атау.
19. Интерьер кеңістігін визуалдық өзгерту тәсілдерін атау.
20. Дизайн нысандарында «рационалдылық» түсінігін түсіндіру.
21. Дизайн объектілеріндегі ою-өрнектің көркемдік-мәдени құндылығын анықтау.
22. Дизайн нысандарында (сәулет, өнеркәсіптік, Графикалық дизайн және т.б.) түстің құндылығын байланыстыру.
23. Дизайн нысандарының көпфункционалдылығы туралы айтып беру. Бұл қасиеттің пайда болу жағдайларын түріндіру.
24. Дизайн нысандарын жобалау кезіндегі сәндік, қолданбалы және бейнелеу өнерінің рөлін анықтау.
25. Дизайнды қалыптастыруға қатысатын көркем композицияның құралдарын атау. Мысалдар келтіру.
26. Дизайн нысандарын трансформациялау формалары мен әдістерін сипаттау. Мысалдар келтіру.
27. Техникалық-технологиялық прогрестің дизайнның дамуына әсерін сипаттау.
28. Дизайндағы жарықтың рөлін атау. Әр түрлі дизайн бағыттарынан мысалдар келтіру.
29. Қажеттілігі бойынша аспектілердің маңыздылығын анықтау: функционалдылық, сұлулық, ыңғайлылық, беріктік, сәнділік, баға мен пайдасы. Өз таңдауыңызды түсіндіру.
30. Дизайн нысандарын жобалау үшін қолданылатын қазіргі заманғы материалдарды атау (жиһаз бұйымдарын өндіруде, интерьерлік дизайнда, графикалық дизайнда және полиграфияда).
31. Қазақтың дәстүрлі ою-өрнектері мен мотивтерін заманауи дизайнерлік жобаларға біріктіру жолдарын көрсету.
32. Жылжымалы және уақытша объектілерді жобалау кезінде қазақ көшпелі мәдениетінің қандай ерекшеліктерін пайдалануға болатындығын көрсету.
33. Қазақстандық объектілерді жобалауда экологиялық аспектілерді және тұрақты дизайн әдістерін қолдану.
34. Қазақстандық компаниялардың бренд-дизайнын жасаудағы ұлттық бірегейліктің рөлі.

35. Қазақстанда қолжетімді заманауи технологиялар мен материалдардың дизайн объектілерін жобалауға әсері.
36. Қазақстандағы креативті индустрияларды дамыту перспективалары және оларды қолдау қадамдары.
37. Ұлттық мерекелер мен мәдени іс-шаралардың Қазақстандағы интерьер және экстерьер дизайнына әсері.
38. Тұрғындардың ыңғайлылығы мен жайлылығы үшін Қазақстандағы заманауи қалалық кеңістіктерді бейімдеу.
39. Дизайнерлер мен креативті индустриялардың қызметін реттейтін қазақстандық заңнамалық және нормативтік актілерді атаңыз.
40. Қазіргі заманғы көркем жобаларды жасау кезінде қазақ халық шығармашылығының ерекшеліктерін қолдану.

Әдебиеттер тізімі

1. Адамчик М. В. Дизайн и основы композиции в дизайнерском творчестве и фотографии. - Минск: Харвест, 2010. – 192с.
2. Беляева С. Е. Основы изобразительного искусства и художественного проектирования. Уч. пособ. – М.: Академия, 2007. – 208с., ил.
3. Вильямс Р. Студия дизайна. /Пер с англ. В. Овчинников, В. Тимохин. – М.: Символ-Плюс, 2008. – 280с. – (Библиотека дизайна).
4. Глазычев В. Л. Дизайн как он есть. – М.: Европа, 2011. – 320с.
5. Джейсон Саймонс. Настольная книга дизайнера. Обработка иллюстрации. /Пер. с англ. А. В. Банкрашкова. – М.: АСТ; Астрель, 2008. – 256с.: ил.
6. Джонс Дж. К. Методы проектирования: Пер. с англ. - 2-е изд., доп.- М.: Мир, 1986.
7. Дизайн: иллюстрированный словарь-справочник. /Под ред. Г. Б. Минервина, В. Т. Шимко. – М.: Архитектура-С, 2004. – 288с.: ил.
8. Дизайн: история, современность, перспективы. /Под ред. И. В. Голубятникова. – М.: Мир энциклопедий Аванта+; Астрель, 2011. – 224с.: ил., 64с. цв. ил.
9. Ефимов А. Дизайн архитектурной среды: Учебник для вузов. – М: Архитектура-С, 2006.
10. Заёнчик В. М., Карачёв А. А., Шмелёв В. Е. Основы творческо-конструкторской деятельности: предметная среда и дизайн. Учебник для вузов. – М.: Академия, 2006. – 320с.
11. Ларченко Д. А., Келле-Пелле А. В. Интерьер: дизайн и компьютерное моделирование. – СПб: Питер, 2008. – 478с.: ил.
12. Шимко В. Т. Архитектурно-дизайнерское проектирование: Учебное пособие. – М: Архитектура-С, 2007.
13. Шимко В. Т. Основы дизайна и средового проектирования. Уч. пособ. – М.: Архитектура-С, 2007. – 160с.: ил.

14. Элам К. Геометрия дизайна. Пропорции и композиция. – СПб: Питер, 2011. – 112с.: ил.
15. Игошина Т. С. Социальная реклама как форма социальной коммуникации и объект проектирования //Альманах современной науки и образования. Тамбов: Изд. Грамота, 2008. №4 (11): в 2-х ч. Ч. II. С. 94-97.
16. Лесняк В. Графический дизайн (основы профессии). М.: Изд. IndexMarket, 2011. – 415 с.

IV. РЕФЕРАТ ТАҚЫРЫПТАРЫ

1. Қазақстанда заманауи инфографиканың жобалық-көркемдік көрінісі.
2. Қазақстандағы Web-дизайн: даму тарихы мен тәжірибесі.
3. Постердің композициялық-бейнелі шешімі: әлеуметтік, саяси, жарнамалық.
4. Әлеуметтік плакаттың көркемдік-композициялық шешімі.
5. Қазақстанның көркемдік құрастырылу (конструирования) бағытының пайда болуы және дамуы.
6. Инновациялық технологиялар мен материалдарды пайдалана отырып, заманауи дизайн-объектілерді әзірлеу.
7. Қазақстандық фирмалардың жиһаз дизайны: жобалау және өндіру.
8. Дизайн өнімдерінің сыртқы түрін қалыптастыратын эстетикалық параметрлер мен нормалар.
9. Тұрғын үй ортасын қалыптастырудың заманауи нормалары: тенденциялар, трендтер мен стильдер .
10. Қазақстандағы жаяу жүргіншілер көшелерінің ландшафтық дизайны (Алматы қаласының мысалында)
11. Алматы қаласының жаяу жүргіншілер аймақтарының шағын сәулет нысандарының дизайны
12. Дизайн жобаларын ұсыну мәдениеті: стилистикалық және жобалық міндеттер.
13. Брендтің фирмалық атрибутикасының бөлігі ретінде үлгіні әзірлеу ерекшелігі
14. Эскиз дизайн графикасының заманауи түрі: түрлері, ерекшеліктері, ерекшеліктері.
15. XX ғасырдың дизайн-жобалау ісіндегі технологиялық инновациялар.
16. Қазіргі заманғы дизайндағы қазақ ою-өрнегінің тарихы мен дамуы.
17. Қазақ көшпелі тұрғын үйі-киіз үй (киіз үй), Мәдени мұра және заманауи дизайн нысаны ретінде.
18. Қазақстандық компаниялардың бренд-дизайнын жасаудағы өзекті бірегейліктің рөлі.
19. Қазақстанның интерьер дизайнындағы заманауи үрдістер
20. Ұлттық ерекшеліктерін ескере отырып, Қазақстандағы имиджділік және туристік объектілерді жобалау.